

Statenvoorstel 62/20 A

Voorgestelde behandeling

Agendavergadering : 31 augustus 2020

PS-vergadering :

Datum

7 juli 2020

Documentnummer

GS : 4722631

PS : 4728246

Onderwerp

Middelen voor ondersteuning van de philharmonie zuidnederland voor de jaren 2022-2024

Samenvatting

De philharmonie zuidnederland (pzn) heeft een subsidieverzoek voor ondersteuning voor de periode 2021-2024 ingediend van in totaal €6,0 miljoen. Provinciale Staten hebben voor 2021 reeds € 1,5 miljoen voor symfonische muziekvoorziening in Brabant beschikbaar gesteld. Gedeputeerde Staten hebben de intentie de pzn voor de gehele periode 2021-2024 met €1,5 miljoen per jaar te subsidiëren. De resterende middelen (€ 4,5 miljoen) komen ten laste van de incidentele ruimte die in het bestuursakkoord beschikbaar is gesteld voor het begrotingsprogramma Vrije tijd en Erfgoed.

Het voorstel:

Provinciale Staten stemmen in om € 4,5 miljoen (€ 1,5 mln p/j) te bestemmen voor de ondersteuning van de philharmonie zuidnederland voor de periode 2022 tot en met 2024 ten laste van de voor Vrijetijd, Cultuur en Sport gereserveerde bestuursakkoordmiddelen.

Aanleiding

Pzn is het symfonieorkest voor de provincies Noord-Brabant, Limburg en Zeeland. Het orkest is in 2013 ontstaan uit een fusie van Het Brabants Orkest en het Limburgs Symfonie Orkest. Het orkest is van grote waarde voor Brabant en levert een divers aanbod. Van grote symfonische concerten met geliefde repertoirestukken in de concertzalen, tot nieuwe concertformules op onverwachte locaties. De provincie heeft een meerjarige subsidierelatie met de pzn omdat wij een brede culturele sector van belang vinden. Van een brede basis, tot een sterke top. Bij die top hoort ook een symfonisch orkest. Van 2013 tot en met 2017 kreeg het orkest daarom jaarlijks een provinciale subsidie van € 2 miljoen. Daarna was de jaarlijkse provinciale subsidie € 1,5 miljoen. Naast de provincie dragen ook het rijk, de provincie Limburg en de gemeenten Maastricht en Eindhoven bij aan het orkest (zie ook pagina 4 van deze notitie).

Pzn heeft in februari 2020 een subsidieverzoek voor de jaren 2021-2024 ingediend. De aanvraag is dus ingediend voordat de coronacrisis in alle hevigheid uitbrak. De aanvraag is beoordeeld op haalbaarheid. De gevolgen van de coronacrisis voor de jaren 2021 en verder zijn bij deze ondersteuning aan de pzn niet te bepalen of te kwantificeren. Vandaar dat er voor gekozen is dit buiten beschouwing te laten. Dat is ook gedaan bij de beoordeling van de aanvragen voor de subsidieregeling Hedendaagse Cultuur die onlangs heeft plaatsgevonden.

De periode 2021-2024 loopt gelijk aan de kunstenplanperiode van het rijk. Onze Adviescommissie BrabantStad Cultuur heeft de subsidieaanvraag van de pzn op ons verzoek beoordeeld en heeft hierover positief geadviseerd.

Gedeputeerde staten zijn voornemens om de pzn te ondersteunen maar Provinciale Staten hebben na 2021 nog geen middelen voor dit doel beschikbaar gesteld. Om pzn duidelijkheid te geven over de gehele periode is het verzoek van Gedeputeerde Staten om middelen vanuit de bestuursakkoordmiddelen Vrije tijd en Erfgoed in te zetten voor de jaren 2022-2024.

Bevoegdheid

De inzet van bestuursakkoordmiddelen wordt bepaald door PS op basis van het Kader Vrije Tijd. Aangezien dit kader nog niet is vastgesteld wordt vooruitlopend hierop dit voorstel aan Provinciale Staten voorgelegd voor gedeeltelijke inzet van de bestuursakkoordmiddelen. GS hebben de bevoegdheid om de subsidie te verstrekken en ook om deze definitief vast te stellen. Bij het definitief vaststellen van de subsidie wordt bepaald of en in welke mate de prestaties in de aanvraag ook daadwerkelijk zijn gehaald. Provinciale Staten worden zoals gebruikelijk bij subsidies geïnformeerd middels de jaarrekening.

Doel

De activiteiten van de pzn passen binnen de vigerende provinciale beleidsdoelstellingen. De activiteiten dragen bij aan een goed leef- en vestigingsklimaat van Noord-Brabant en aan het versterken van het cultuursysteem. En dan met name cultuurparticipatie, cultuureducatie en talentontwikkeling in onze op creativiteit en verbeeldingskracht georiënteerde samenleving. In het Uitvoeringsprogramma Cultuur 2016-2020 staat over de pzn: *'Ook wij zien mogelijkheden voor verdere doorgroei en zullen de komende periode philharmonie zuidnederland ondersteunen, daar waar het orkest bijdraagt aan dat sterkere Brabantse cultuursysteem. Zo willen we de sterke binding met cultuureducatie en amateurkunst stimuleren. Ook zullen we inzetten op een stevige rol van het orkest in de muzieksector van Brabant en op de samenwerking, profilering en ondernemerschap die daarbij horen. Verbindingen met andere (symfonische) muziekgezelschappen en podia zien wij als een belangrijke kans om meerwaarde te creëren.'*

Datum

7 juli 2020

Documentnummer

GS : 4722631

PS : 4728246

Vooruitlopend op het beleidskader Vrije Tijd, Cultuur & Sport dat nog wordt ontwikkeld, is de ondersteuning van de pzn nu actueel en stellen we voor de subsidielijns met de pzn voor de komende vier jaren voort te zetten.

Datum

7 juli 2020

Documentnummer

GS : 4722631

PS : 4728246

Door hiervoor nu middelen beschikbaar te stellen, kunnen we duidelijkheid aan de pzn geven. De activiteiten van het orkest zijn voor de provincie van belang omdat pzn een wezenlijke bijdrage levert aan onze culturele infrastructuur, Het orkest levert een bijdrage om Brabantse (amateur)talenten en professionals in de symfonische muziek een platform te bieden. We zijn trots op een dergelijk groot en kwalitatief hoogwaardig orkest in onze provincie. We realiseren ons dat investeren in een dergelijk voorziening noodzakelijk is in een provincie die een culturele infrastructuur wil hebben waarin zowel de brede basis als de sterke top aanwezig zijn.

Argumenten

Provinciale Staten stemmen in om € 4,5 miljoen uit de incidentele ruimte van het begrotingsprogramma Vrije tijd en Erfgoed te bestemmen voor de ondersteuning van de Philharmonie zuidnederland voor de periode 2022 tot en met 2024 omdat:

1. *Pzn een belangrijke, en voor symfonisch klassieke muziekvoorziening, unieke professionele culturele instelling binnen onze provincie is.*

Veel Brabanders bezoeken de activiteiten van pzn. Het orkest is een van de weinige professionele organisaties in Nederland op het gebied van de symfonische muziekvoorziening, en daarmee aantrekkelijk voor bezoekers, óók van buiten Brabant/Nederland.

Pzn werkt samen met amateurkunstgezelschappen, diverse festivals en gezelschappen als Brabant Koor, November Music en Opera Zuid in gezamenlijke uitvoeringen en projecten op het gebied van cultuureducatie. Deze activiteiten dragen bij aan de missie van de pzn: *'Pzn wil de waarde van symfonische klassieke muziek ook in de 21^e eeuw behouden. Voorop staat hierin de levendige band met de Zuid-Nederlandse samenleving.'*

2. *Het orkest levert concrete en realistische prestaties voor de gevraagde subsidie, en de aanvraag is positief getoetst door onze adviescommissie.*
In de subsidieaanvraag 2021-2024 zijn jaarlijkse (Brabantse) activiteiten opgenomen die vergelijkbaar zijn aan die van prestaties die we afgelopen jaren hadden afgesproken en die ook zijn behaald. Door onze Adviescommissie BrabantStad Cultuur is onlangs de subsidieaanvraag van de pzn positief beoordeeld. In hun nieuwe plan verwacht de pzn jaarlijks gemiddeld ruim 63.000 bezoekers voor de activiteiten die in Brabant plaatsvinden¹. Voor deze activiteiten heeft pzn in haar aanvraag gelabelde bedragen opgenomen. Deze bedragen worden hieronder per prestatie vermeld. In totaal bedragen de totale gelabelde bedragen € 1,5 miljoen. Daarmee ondersteunen we een partij die zich nadrukkelijk verbindt met

¹ Op grond van die ervaringscijfers achten wij, indien zich geen (extreem) negatieve externe factoren voordoen, de prestaties reëel en haalbaar. NB. de aanvraag en dus deze raming van bezoekers was voor de coronacrisis opgesteld.

Brabant en de Brabantse culturele infrastructuur en daar een belangrijke bijdrage aan levert

Datum

7 juli 2020

Documentnummer

GS : 4722631

PS : 4728246

Hieronder worden deze jaarlijkse activiteiten genoemd met daaraan de verwachte bezoekers en de door pzn gelabelde bedragen.

1. Gemiddeld 137 educatieve activiteiten voor het primair en voortgezet onderwijs met ongeveer 9.000 bezoekers. Gelabeld bedrag door pzn € 335.000;
2. 41 activiteiten (concerten e.d.) ten behoeve van de profilering van de symfonische muziekpraktijk met gemiddeld 25.000 bezoekers, Gelabeld bedrag door pzn € 650.000;
3. Gemiddeld 15 Seasonal concerts en/of samenwerkingen met Brabantse festivals en gezelschappen met gemiddeld 24.500 bezoekers. Gelabeld bedrag door pzn €375.000;
4. Gemiddeld 4 activiteiten gericht op innovatie en het bereiken van nieuw publiek met gemiddeld 930 bezoekers. Gelabeld bedrag door pzn € 60.000.
5. Gemiddeld een activiteit met een Brabants amateurkunst gezelschap met gemiddeld 200 bezoekers. Gelabeld bedrag door pzn € 15.000;
6. Gemiddeld 10 keer begeleiding van Opera Zuid met gemiddeld 4.000 bezoekers. Gelabeld bedrag door pzn € 65.000.

3. Ook andere partijen dragen financieel aanzienlijk bij aan de ondersteuning van de philharmonie

Hieronder een overzicht van hoe de totale jaarlijkse lasten van de pzn zich verhouden tot de totale baten per jaar. Uit dit overzicht blijkt dat we een van de overheidspartijen zijn die pzn financieel ondersteunt. De komende jaren zullen ook het rijk, de provincie Limburg en de gemeenten Eindhoven en Maastricht pzn meerjarig ondersteunen.

De jaarlijkse begrote lasten van pzn in 2021 e.v. € 13,6 miljoen.

Deze worden gedekt (begroot in 2021 e.v.) door:

- Eigen inkomsten € 2,1 miljoen;
- Rijkssubsidie OCW € 7,7 miljoen;
- Subsidie provincie Limburg € 1,8 miljoen;
- Subsidie provincie Noord- Brabant € 1,5 miljoen;
- Subsidie gemeenten Eindhoven en Maastricht € 0,3 miljoen;
- Incidentele publieke subsidies € 0,1 miljoen.

4. *Meerjarige ondersteuning van de pzn sluit aan bij de systematiek van het Rijk en onze eigen systematiek van ondersteuning van professionele culturele instellingen, daarnaast geeft meerjarige ondersteuning door de provincie voor de pzn de nodige zekerheid op langere termijn.*

De provinciale subsidieregeling waarmee we instellingen meerjarige zekerheid bieden sluit aan bij de Rijksystematiek en kunstenplanperiode 2021-2024. In die lijn zouden we voor de pzn ook meerjarige zekerheid moeten bieden. Pzn is een grote organisatie die een lange termijnplanning moet hanteren omdat zij bijvoorbeeld op lange termijn datums van optredens in theaters en schouwburgen moet vastleggen.

Het is niet alleen de uitvoeringsagenda van pzn die leidend is. Ook speelt mee dat pzn een relatief grote en professionele organisatie is, die de prestaties op een adequate en effectieve wijze wil uitvoeren en daarvoor op de langere termijn zekerheid nodig heeft.

De komende periode onderzoeken we of in het nieuwe beleidskader Vrije Tijd, Cultuur en Sport op een andere wijze ook de subsidieaanvraag van pzn integraal meegenomen kan worden in de subsidies ronde "Hedendaagse kunsten", zoals ook nu het Rijk doet. Dit om een betere integrale afweging te kunnen maken. Dit nemen we ook als onderdeel mee bij het evalueren van de collectieve culturele subsidieaanvragen, die dit jaar voor het eerst, gezamenlijke met BrabantStad zijn uitgevoerd.

5. *De philharmonie zuidnederland neemt een uitzonderingspositie in ten opzichte van andere culturele instellingen.*

Pzn maakte geen onderdeel uit van de onlangs bekendgemaakte subsidieronde hedendaagse Cultuurparagraaf 1 waarin we de culturele instellingen voor de periode 2021-2024 subsidiëren. Vanwege het unieke karakter van pzn en de historie met subsidieaanvragen is pzn hierin niet opgenomen en wordt de subsidieaanvraag separaat behandeld via de ASV.

Kanttekeningen

1. *Als Provinciale Staten besluiten om geen bestuursakkoordmiddelen Vrije Tijd en Erfgoed te bestemmen om pzn voor de jaren 2022-2024 te ondersteunen is ons college genoodzaakt de ingediende subsidieaanvraag af te wijzen*

Ons college kan dan niet besluiten om de aanvraag voor de jaren 2022-2024 te honoreren omdat ze daar de middelen niet voor hebben. Wij kunnen dan hooguit alleen voor het jaar 2021 € 1,5 miljoen ondersteuning aanbieden. Het is aannemelijk dat het orkest dan niet de genoemde prestaties in de aanvraag (meerjarig) kan realiseren. Dat heeft met de langetermijnplanning van de pzn te maken.

Indien meerjarige zekerheid niet wordt geboden leidt dat tot aanpassing van de organisatie, hetgeen gevolgen kan hebben voor de standplaats Eindhoven van het orkest. Daarbij is niet uitgesloten dat pzn zich terugtrekt uit Brabant. Het niet meerjarig ondersteunen van de pzn leidt daarnaast zeer waarschijnlijk tot juridische procedures en veel negatieve publiciteit.

Datum

7 juli 2020

Documentnummer

GS : 4722631

PS : 4728246

Financiën

Voor Vrije tijd en Erfgoed is bij bestuursakkoord '20-'23 in totaal € 30 mln beschikbaar gesteld. Provinciale Staten wordt gevraagd om hiervan in totaal €4,5 miljoen beschikbaar te stellen om de pzn te ondersteunen. Hiertoe wordt bij de 2^e BURAP de begroting gewijzigd.

Datum

7 juli 2020

Documentnummer

GS : 4722631

PS : 4728246

Klimaat

Dit voorstel is klimaatneutraal en draagt dus op geen enkele wijze, noch positief noch negatief, bij aan het klimaatbeleid van de provincie.

Europese en internationale zaken

Bij dit voorstel zijn er geen raadvlakken met Europees/internationaal beleid. Wel zal GS bij subsidiering toetsen of dat in overeenstemming is met Europese wet en regelgeving.

Planning

Indien PS positief besluit over dit voorstel neemt GS spoedig een (positief) besluit over de subsidieaanvraag van de Pzn. De statenleden zullen daarover via de gebruikelijke communicatiekanalen op de hoogte worden gesteld.

Bijlagen

Niet van toepassing

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer A. Doedens, (06) 55 68 65 01,
adoedens@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer H.A.M. van Kessel, (06) 52 79 40 12,
hvkessel@brabant.nl.